

UCHWAŁA Nr 276 RADY MINISTRÓW

z dnia 28 października 1965 r.

w sprawie gospodarki finansowej zjednoczeń przemysłowych i zgrupowanych w nich państwowych przedsiębiorstw objętych planowaniem centralnym.

Na podstawie art. 9 i 25 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 18, poz. 111) Rada Ministrów uchwała, co następuje:

§ 1. 1. Przepisy niniejszej uchwały dotyczą:

- 1) zjednoczeń przemysłowych, objętych planowaniem centralnym, zwanych dalej „zjednoczeniami”,
- 2) przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniach wymienionych w pkt 1.

2. W razie gdy zjednoczenie grupuje obok przedsiębiorstw także zakłady działające według zasad pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego, do zakładów tych mają zastosowanie przepisy części II niniejszej uchwały.

3. W razie gdy zjednoczenie grupuje zakłady działające według zasad wewnętrznego ograniczonego rozrachunku gospodarczego, pełni ono względem takich zakładów funkcje przedsiębiorstwa i mają do niego zastosowanie przepisy części II niniejszej uchwały.

CZĘŚĆ I.

Gospodarka finansowa zjednoczeń.

Rozdział 1.

§ 2. 1. Zjednoczenia działają według zasad rozrachunku gospodarczego. Są one odpowiedzialne za prawidłową gospodarkę finansową i wykonanie zadań finansowych przewidzianych planem dla całokształtu działalności zjednoczenia.

2. Zjednoczenia realizując swe zadania w szczególności korzystają z następujących uprawnień i wykonują następujące obowiązki:

- 1) ustalają dla przedsiębiorstw i zakładów dyrektywne, planowe zadania finansowe oraz planowe normy finansowe rozliczeń tych jednostek ze zjednoczeniami; planowe zadania i normy finansowe ustalane są w trybie obowiązujących przepisów, po zasięgnięciu opinii kolegium zjednoczenia, w ramach wskaźników wynikających z narodowego planu gospodarczego i budżetu bądź otrzymanych od ministerstwa,
- 2) dokonują planowej redystrybucji środków finansowych między zgrupowanymi w zjednoczeniu przedsiębiorstwami stosownie do przepisów niniejszej uchwały,
- 3) podejmują decyzje o przekazywaniu między przedsiębiorstwami środków obrotowych i środków trwałych na zasadach przewidzianych odrębnymi przepisami,
- 4) dokonują w ciągu roku w uzasadnionych gospodarczo wypadkach, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zmiany dyrektywnych zadań planowych oraz planowych norm finansowych dla przedsiębiorstw i zakładów w ramach dyrektywnych zadań i norm finansowych ustalonych dla zjednoczenia,
- 5) analizują wyniki działalności finansowej przedsiębiorstw, kształtowanie się kosztów własnych, w szczególności kosztów materiałowych i osobowych, analizują i kontrolują gospodarkę materiałową oraz gospodarkę funduszem płac i zatrudnienie, kontrolują dyscyplinę płatniczą przedsiębiorstw i zakładów oraz analizują celowość za-

- ciąganych przez przedsiębiorstwa kredytów bankowych i innych zobowiązań w celu ustalenia odpowiednich wniosków dla polityki zjednoczenia na przyszłość,
- 6) kontrolują i zatwierdzają roczne sprawozdania finansowe przedsiębiorstw i zakładów w trybie obowiązujących przepisów,
  - 7) rozpatrują zalecenia wynikające z kontroli i analiz działalności finansowej przedsiębiorstw, przeprowadzanych przez organy kontroli zewnętrznej, i zapewniają ich wykonanie,
  - 8) stawiają w zakresie swych uprawnień wnioski w sprawie zatwierdzenia i rewizji cen,
  - 9) sporządzają łączny bilans i rachunek wyników zjednoczenia jako całości oraz dokonują na jego podstawie kompleksowej analizy wyników ekonomicznych gospodarki zjednoczenia i zapewniają realizację wniosków dotyczących usprawnienia działalności finansowej.

Rozdział 2.

Fundusze zjednoczeń.

§ 3. 1. Zjednoczenia tworzą następujące fundusze:

- 1) fundusz statutowy centrali zjednoczenia,
- 2) fundusz inwestycyjny zjednoczenia,
- 3) fundusz rezerwowy zjednoczenia.

Zjednoczenia mogą również tworzyć fundusz przedsięwzięć gospodarczych i fundusz branży oraz na podstawie odrębnych przepisów inne fundusze:

2. Funduszami, o których mowa w ust. 1, dysponują centrale zjednoczeń.

§ 4. Źródłem tworzenia funduszy mogą być:

- 1) zyski przedsiębiorstw,
- 2) wpłaty przedsiębiorstw obciążające ich koszty własne,
- 3) odpisy amortyzacyjne,
- 4) środki funduszy przedsiębiorstw,
- 5) dochody z działalności gospodarczej centrali zjednoczenia,
- 6) wpłaty innych zjednoczeń i przedsiębiorstw,
- 7) środki budżetu Państwa,
- 8) inne środki określone odrębnymi przepisami.

a) Fundusz statutowy centrali zjednoczenia.

§ 5. 1. Fundusz statutowy centrali zjednoczenia odzwierciedla wartość jej środków trwałych i obrotowych oraz zachodzące w nich zmiany.

2. Fundusz statutowy centrali zjednoczenia powinien równać się wartości netto posiadanych przez nią środków trwałych i wartości środków obrotowych w procencie podlegającym pokryciu funduszami własnymi w obrocie.

§ 6. 1. Fundusz statutowy centrali zjednoczenia podlega zwiększeniu o:

- 1) wartość przejętych do eksploatacji zakończonych inwestycji,
- 2) wartość nieodpłatnie przejętych środków trwałych,
- 3) wartość zakończonych remontów kapitalnych środków trwałych,
- 4) kwotę umorzeń przekraczających wartość zlikwidowanych środków trwałych.

2. Fundusz statutowy centrali zjednoczenia ulega zmniejszeniu o:

- 1) kwoty okresowego umorzenia wartości środków trwałych,
- 2) wartość nieodpłatnie przekazanych środków trwałych,

- 3) nie umorzoną część wartości zlikwidowanych środków trwałych,
- 4) poniesioną stratę na działalności gospodarczej centrali zjednoczenia nie pokrytą z funduszu rezerwowego lub z innych źródeł.

3. Poza wypadkami, o których mowa w ust. 1 i 2, fundusz statutowy centrali zjednoczenia może ulegać zwiększeniu lub zmniejszeniu w razie przeszacowania środków trwałych i obrotowych na skutek urzędowej zmiany cen oraz w innych wypadkach określonych przepisami szczególnymi.

4. Przez urzędową zmiany cen, o których mowa w ust. 3, należy rozumieć zmiany cen zarządzane przez Radę Ministrów, Prezesa Państwowej Komisji Cen oraz właściwych ministrów działających w granicach posiadanych uprawnień do ustalania cen.

b) Fundusz inwestycyjny zjednoczenia.

§ 7. 1. Fundusz inwestycyjny zjednoczenia służy do finansowania inwestycji zjednoczeń wykonywanych bezpośrednio przez centralę zjednoczenia lub na jej zlecenie przez zgrupowane w zjednoczeniu przedsiębiorstwa bądź przez inne jednostki organizacyjne.

2. Źródłem tworzenia funduszu inwestycyjnego zjednoczenia są dokonywane przez przedsiębiorstwa na rzecz centrali zjednoczenia wpłaty części zysku oraz odpisów amortyzacyjnych.

3. Normę odpisu z zysku na fundusz inwestycyjny ustala Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów oraz właściwym ministrem na okresy co najmniej dwuletnie z podziałem na poszczególne lata. Normę tę określa się w stosunku procentowym do łącznej kwoty zysku zjednoczenia jako całości, zmniejszonego o przysługujące przedsiębiorstwom zgrupowanym w zjednoczeniu odpisy na fundusz zakładowy lub na fundusz nagród za osiągnięcia ekonomiczne załóg. Ilekroć w dalszych przepisach jest mowa o funduszu zakładowym, należy przez to także rozumieć fundusz nagród za osiągnięcia ekonomiczne załóg.

4. Normę odpisów amortyzacyjnych zjednoczenia jako całości, przeznaczonych na fundusz inwestycyjny, ustala Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów oraz właściwym ministrem na okres pięcioletni z podziałem na poszczególne lata — w procencie od kwoty odpisów amortyzacyjnych przedsiębiorstw. Nadwyżka odpisów amortyzacyjnych, pozostająca w centrali zjednoczenia, po przeznaczaniu ich części według powyższej normy na fundusz inwestycyjny odprowadzana jest na rachunek amortyzacji scentralizowanej zjednoczenia; wykorzystanie tej nadwyżki określają odrębne przepisy.

5. Odprowadzeniu na fundusz inwestycyjny podlega:

- 1) część osiągniętego przez zjednoczenie zysku, zmniejszonego o przysługujące przedsiębiorstwom zgrupowanym w zjednoczeniu odpisy na fundusz zakładowy, w wysokości wynikającej z zastosowania procentowej normy, o której mowa w ust. 3,
- 2) część dokonanych odpisów amortyzacyjnych w wysokości wynikającej z zastosowania procentowej normy, o której mowa w ust. 4.

6. Na fundusz inwestycyjny zjednoczenia mogą być także dokonywane, zgodnie z odrębnymi przepisami, wpłaty środków inwestycyjnych innych zjednoczeń, przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniu lub w innych zjednoczeniach w celu realizacji inwestycji wspólnych, przeznaczonych do obsługi przedsiębiorstw w ramach zjednoczenia oraz innych

przedsiębiorstw działających na danym terenie bez względu na ich przynależność organizacyjną.

7. Zasady wykorzystania funduszu inwestycyjnego regulują odrębne przepisy.

c) Fundusz rezerwowy zjednoczenia.

§ 8. 1. Fundusz rezerwowy tworzony jest z części zysku wpłacanego przez przedsiębiorstwa na rzecz centrali zjednoczenia.

2. Normę odpisu z zysku zjednoczenia jako całości na fundusz rezerwowy ustala Minister Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem na okres co najmniej dwuletni z podziałem na poszczególne lata; normę tę określa się w stosunku procentowym do łącznej kwoty zysku zjednoczenia jako całości, zmniejszonego o przysługujące przedsiębiorstwom zgrupowanym w zjednoczeniu odpisy na fundusz zakładowy.

3. Odprowadzeniu na fundusz rezerwowy podlega część osiągniętego przez zjednoczenie jako całość zysku, zmniejszonego o przysługujące przedsiębiorstwom zgrupowanym w zjednoczeniu odpisy na fundusz zakładowy, w wysokości wynikającej z zastosowania procentowej normy, o której mowa w ust. 2.

4. Dla zjednoczeń planowo deficytowych lub dla zjednoczeń nisko rentownych może być przyznana na zasilenie funduszu rezerwowego dotacja z budżetu centralnego.

5. Na fundusz rezerwowy zjednoczenia odprowadza się także:

- 1) część zysków nieprawidłowych i niezależnych od działalności przedsiębiorstw i zakładów, o której mowa w § 42 ust. 4 pkt 1,
- 2) nadwyżki funduszy własnych w obrocie przedsiębiorstw i zakładów na początek roku w wypadku, o którym mowa w § 32 ust. 2 pkt 3 i ust. 6,
- 3) pozostałość środków na rachunku rozliczeń zjednoczenia z budżetem po dokonaniu podziału zysku za ubiegły rok (§ 24),
- 4) inne środki określone niniejszą uchwałą (§ 15) i odrębnymi przepisami.

6. W szczególnie uzasadnionych wypadkach Minister Finansów, na wniosek właściwego ministra, może wyrazić zgodę na utworzenie przez ministerstwo funduszu rezerwowego, powstającego z części środków gromadzonych na funduszach rezerwowych zjednoczeń.

7. Fundusz rezerwowy ministerstwa służy do zasilania funduszy rezerwowych zjednoczeń.

§ 9. 1. Fundusz rezerwowy może być przeznaczony na:

- 1) pokrycie dodatkowych potrzeb finansowych przedsiębiorstw, wynikłych z wykonania przez przedsiębiorstwa zleconych im przez zjednoczenie, a nie przewidzianych w ich planach zadań produkcyjnych,
- 2) udzielanie pożyczek lub subwencji dla przedsiębiorstw na zasilenie ich funduszy rozwoju,
- 3) zasilenie funduszy niezbędnych do prowadzenia własnej działalności gospodarczej centrali zjednoczenia,
- 4) pokrycie zobowiązań wynikających z udzielenia przez zjednoczenie poręczenia spłaty kredytów zaciągniętych w bankach przez przedsiębiorstwa zgrupowane w zjednoczeniu,
- 5) ewentualne uzupełnienie wpłaty z zysku do budżetu bądź na udzielenie przedsiębiorstwom należnych dotacji, o ile zjednoczeniu przejściowo brak środków na rachunku rozliczeń z budżetem dla wywiązania się z tych zobowiązań,
- 6) na inne cele określone niniejszą uchwałą (§ 10 ust. 2, § 46 ust. 3 i § 51 ust. 4) lub odrębnymi przepisami.

2. Udzielone przez zjednoczenie pożyczki, o których mowa w ust. 1, mogą być oprocentowane lub nie oprocentowane; wysokość oprocentowania pożyczki ustala zjednoczenie we własnym zakresie. Wpływy z tytułu oprocentowania zwiększają fundusz rezerwowy zjednoczenia.

3. Przyjęcie poręczenia spłaty kredytów przez przedsiębiorstwa (ust. 1 pkt 4) bank może uzależnić od upoważnienia banku przez zjednoczenie do zablokowania określonej kwoty środków funduszu rezerwowego.

d) Fundusz przedsięwzięć gospodarczych zjednoczenia.

§ 10. 1. Fundusz przedsięwzięć gospodarczych służy na finansowanie wydatków eksploatacyjnych związanych z prowadzeniem przez centralę zjednoczenia — na podstawie uchwał jego kolegium — przedsięwzięć mających na celu ułatwienie wykonania przedsiębiorstwom zgrupowanym w zjednoczeniu ich zadań planowych. Przedsięwzięcia te realizowane są za pośrednictwem własnych komórek organizacyjnych zjednoczenia bądź wyznaczonych przez centralę zjednoczenia przedsiębiorstw.

2. W razie powołania przez centralę zjednoczenia do realizowania przedsięwzięć gospodarczych odrębnych jednostek organizacyjnych działających na zasadach rozrachunku gospodarczego stosuje się do tych jednostek odpowiednio zasady gospodarki finansowej ustalone dla przedsiębiorstw i zakładów zgrupowanych w zjednoczeniu. Jednostki te mogą być wyposażone w fundusze własne w obrocie z funduszu rezerwowego zjednoczenia.

3. Z funduszu przedsięwzięć gospodarczych nie mogą być finansowane wydatki dotyczące inwestycji.

§ 11. 1. Fundusz przedsięwzięć gospodarczych tworzony jest:

- 1) z dokonywanych przez przedsiębiorstwa zgrupowane w zjednoczeniu wpłat środków przewidzianych ich planami na odpowiednie cele eksploatacyjne; wysokość wpłat obciążających poszczególne przedsiębiorstwa ustala kolegium zjednoczenia w drodze uchwały,
- 2) z wpływów za odpłatnie świadczone w ramach przedsięwzięć gospodarczych dostawy, roboty i usługi,
- 3) ze środków funduszu rezerwowego,
- 4) z innych wpływów określonych odrębnymi przepisami.

2. W razie przejściowego braku środków na rachunku funduszu przedsięwzięć gospodarczych bank uprawniony jest do udzielenia kredytu na poczet przyszłych wpływów funduszu.

§ 12. 1. Środki funduszu przedsięwzięć gospodarczych gromadzone są na odrębnym rachunku bankowym. Pozostałości środków na tym rachunku na koniec roku przechodzą na następny rok.

2. Przedsięwzięcia gospodarcze zjednoczenia prowadzone są na podstawie planów zatwierdzanych w zależności od ich wagi i zakresu przez kolegium zjednoczenia bądź przez dyrektora zjednoczenia po zasięgnięciu opinii kolegium zjednoczenia.

§ 13. 1. Osobowy i bezosobowy fundusz płac, wchodzący w skład kosztów przedsięwzięć gospodarczych realizowanych za pośrednictwem własnych komórek organizacyjnych centrali zjednoczenia, może być planowany jedynie w ramach kwoty funduszu płac centrali zjednoczenia.

2. W razie realizacji przedsięwzięć gospodarczych przez jedno ze zgrupowanych w zjednoczeniu przedsiębiorstw wykonujących to przedsięwzięcie z polecenia centrali zjedno-

czenia, inne jednostki biorące udział w tym przedsięwzięciu mogą odstąpić na jego rzecz część swego funduszu płac i limitu zatrudnienia.

§ 14. Ewidencja księgową funduszu przedsięwzięć gospodarczych powinna zapewniać kontrolę finansowania poszczególnych przedsięwzięć realizowanych ze środków funduszu.

§ 15. W razie zaprzestania określonego przedsięwzięcia gospodarczego, środki uzyskane z likwidacji majątku przydzielonego jednostce organizacyjnej zjednoczenia (§ 10 ust. 2), realizującej to przedsięwzięcie, podlegają przekazaniu na rzecz funduszu rezerwowego zjednoczenia, chyba że kolegium zjednoczenia podejmie decyzję rozliczenia tych środków między przedsiębiorstwa uczestniczące w przedsięwzięciu.

e) Fundusz branży.

§ 16. 1. Fundusz branży może być tworzony w zjednoczeniach wiodących z wpłat uczestników porozumienia branżowego w celu sfinansowania:

- 1) wspólnych przedsięwzięć gospodarczych przeznaczonych do obsługi wszystkich lub niektórych przedsiębiorstw będących uczestnikami porozumienia branżowego,
- 2) wspólnych wydatków związanych z realizacją porozumienia branżowego (np. utrzymanie stałego sekretariatu porozumienia branżowego, wspólne szkolenie kadr, wspólne prace nad postępem technicznym).

2. Przedsięwzięcia branżowe mające charakter inwestycji finansowane są z funduszu inwestycyjnego zjednoczenia.

3. Wpłaty uczestników porozumienia branżowego na fundusz branży obciążają ich koszty własne lub fundusze specjalne przeznaczone na określony rodzaj działalności.

4. Pozostałość nie wykorzystanych na koniec roku środków pieniężnych na rachunku funduszu branży przechodzi na rok następny.

§ 17. 1. Gospodarka funduszem branży prowadzona jest na podstawie planu uchwalonego przez komisję branżową.

2. Zatrudnienie i fundusz płac stałego sekretariatu porozumienia branżowego objęte są odrębną pozycją planu i nie mogą być wykorzystane na inne cele.

3. Zatrudnienie i fundusz płac, o którym mowa w ust. 2, powinny być uwzględniane w ramach zatrudnienia i funduszu płac ustalonych dla centrali zjednoczenia wiodącego.

4. W razie realizacji przedsięwzięć branżowych przez jedno z przedsiębiorstw, będących uczestnikami porozumienia branżowego, ma odpowiednie zastosowanie przepis § 13 ust. 2.

Rozdział 3.

Koszty utrzymania centrali zjednoczenia.

§ 18. 1. Koszty utrzymania centrali zjednoczenia pokrywane są z gromadzonych na specjalnym rachunku bankowym wpłat obciążających koszty własne sprzedaży przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniu. Wysokość tych wpłat w formie norm procentowych od planowanych kosztów własnych sprzedaży ustalają dla zgrupowanych przedsiębiorstw zjednoczenia w ramach łącznych norm ustalonych dla nich przez właściwego ministra. Łączne normy procentowe od planowanej sumy kosztów własnych zjednoczeń ustala dla ministerstw Minister Finansów.

2. Określona zgodnie z ust. 1 kwota wpłat nie ulega zmianie bez względu na dokonywane ewentualnie zmiany w planach przedsiębiorstw.

3. Ze środków, o których mowa w ust. 1, pokrywane są wydatki centrali zjednoczenia zarówno osobowe, jak i rzeczowe z wyjątkiem wydatków inwestycyjnych, pokrywanych z funduszu inwestycyjnego zjednoczenia, i wydatków na kapitalne remonty, pokrywanych z odrębnego rachunku (§ 20).

4. Nie wykorzystane w danym roku środki na utrzymanie centrali zjednoczenia, pozostające na specjalnym rachunku bankowym na koniec roku, przechodzą na rok następny.

§ 19. Wysokość wpłat na utrzymanie centrali zjednoczenia, przypadającą na poszczególne przedsiębiorstwa, jak również sposób i terminy wpłat ustala dyrektor zjednoczenia, opierając się na opinii kolegium zjednoczenia.

§ 20. 1. Centrale zjednoczeń dokonują amortyzacji posiadanych środków trwałych według ogólnie obowiązujących zasad.

2. Odpisy amortyzacyjne odprowadzane są na odrębny rachunek, z którego centrala zjednoczenia pokrywa swe nakłady na kapitalne remonty. Środki tego rachunku przekraczające nakłady na kapitalne remonty podlegają przelaniu na fundusz inwestycyjny zjednoczenia. Gdy środki tego rachunku nie są wystarczające na pokrycie nakładów na kapitalne remonty, niedobór podlega pokryciu z funduszu inwestycyjnego zjednoczenia.

§ 21. 1. Centrale zjednoczeń ujmują koszty swej działalności w swoich rocznych planach finansowych.

2. Plany finansowe central zjednoczeń opracowywane są na podstawie:

- 1) norm, o których mowa w § 18 ust. 1,
- 2) wytycznych właściwego ministra dotyczących liczby zatrudnionych oraz osobowego i bezosobowego funduszu płac poszczególnych central zjednoczeń; minister udziela wytycznych na podstawie uchwał Rady Ministrów w sprawie projektu budżetu Państwa i niektórych zasad jego wykonywania, określających globalną kwotę osobowego i bezosobowego funduszu płac oraz liczbę zatrudnionych dla wszystkich central zjednoczeń danego resortu; podziału środków między poszczególne centrale zjednoczeń dokonuje właściwy minister.

3. Plany finansowe central zjednoczeń zatwierdzają dyrektorzy zjednoczeń.

4. Zatwierdzony przez dyrektora zjednoczenia roczny plan finansowy centrali zjednoczenia stanowi podstawę do dokonywania przez bank wypłat na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem centrali zjednoczenia.

§ 22. 1. Zmiany w planie finansowym centrali zjednoczenia powodujące zwiększenie ogólnej jego kwoty, liczby planowanego zatrudnienia pracowników, kwot osobowego i bezosobowego funduszu płac — mogą nastąpić jedynie za zgodą właściwego ministra w ramach ogólnych wskaźników ustalonych w tym zakresie dla ministerstwa.

2. Poza zmianami, o których mowa w ust. 1, dyrektor zjednoczenia uprawniony jest do dokonywania zmian w planie finansowym centrali zjednoczenia polegających na przeniesieniach pomiędzy poszczególnymi pozycjami.

§ 23. 1. Właściwi ministrowie mogą, za zgodą Ministra Finansów, zwiększyć w ciągu roku limit zatrudnienia i funduszu płac dla poszczególnych central zjednoczeń.

2. Właściwi ministrowie mogą, za zgodą Ministra Finansów udzielaną w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac, upoważnić dyrektorów określonych zjednoczeń do dokonywania we własnym zakresie zmian zatrudnienia i kwot funduszu płac central zjednoczeń, w ramach limitu zatrudnienia i funduszu płac ustalonych dla

zjednoczenia jako całości. Uprawnienie to może być przyznane jedynie zjednoczeniom odznaczającym się właściwym poziomem dyscypliny zatrudnienia i funduszu płac.

3. W razie naruszenia zasad dyscypliny zatrudnienia i funduszu płac przez zjednoczenie, któremu nadano uprawnienie określone w ust. 2, uprawnienie to powinno być cofnięte. Decyzję o cofnięciu uprawnienia wydaje właściwy minister z własnej inicjatywy bądź na wniosek Ministra Finansów i Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac. O podjęciu powyższej decyzji właściwy minister powiadamia Ministra Finansów i Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac.

Rozdział 4.

Podział zysku zjednoczenia i pokrycie strat.

§ 24. Centrale zjednoczeń dzielą części zysku przedsiębiorstw, otrzymywane zgodnie z § 41, na niżej określone cele według następującej kolejności:

- 1) na dotacje na fundusze zakładowe dla zgrupowanych w zjednoczeniu przedsiębiorstw planowo deficytowych lub nisko rentownych, których zyski nie pozwalają na dokonanie należnych odpisów na te fundusze,
- 2) na wpłatę z zysku zjednoczenia na rzecz budżetu centralnego w wysokości wynikającej z zastosowania osiągniętego; norma wpłaty z zysku do zysku faktycznie osiągniętego; norma wpłaty z zysku do budżetu jest ustalana dla zjednoczenia przez Ministra Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem na okres co najmniej dwuletni z podziałem na poszczególne lata; norma ta jest określana w stosunku procentowym do łącznej kwoty zysku zjednoczenia jako całości, zmniejszonego o przysługujące przedsiębiorstwom zgrupowanym w zjednoczeniu odpisy na fundusze zakładowe;
- 3) na dotacje na fundusze rozwoju ustalane we własnym zakresie dla zgrupowanych w zjednoczeniu przedsiębiorstw planowo deficytowych lub nisko rentownych, których zysk nie wystarcza na pokrycie potrzeb w zakresie tych funduszy,
- 4) na dotacje przedmiotowe udzielane we własnym zakresie dla przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniu, stanowiące dopłaty do produkowanych przez nie artykułów (§ 45 ust. 2),
- 5) na dotacje podmiotowe ustalane we własnym zakresie na pokrycie strat przedsiębiorstw planowo deficytowych,
- 6) na odpisy na fundusz rezerwowy zjednoczenia według normy ustalonej na podstawie § 8 ust. 2; norma ta w trakcie wykonywania planów może być przez centralę zjednoczenia we własnym zakresie podwyższona pod warunkiem zaspokojenia potrzeb, o których mowa w pkt 1—5,
- 7) na odpisy na fundusz inwestycyjny zjednoczenia według normy ustalonej na podstawie § 7 ust. 3; norma ta jest normą maksymalną i nie może być zarówno w planach, jak i w trakcie ich wykonywania podwyższana przez centralę zjednoczenia we własnym zakresie,
- 8) na odpisy zasilające fundusz postępu techniczno-ekonomicznego; odpisy te, nie podlegające planowaniu, mogą być dokonane, w razie osiągnięcia przez zjednoczenie ponadplanowego zysku, do wysokości nie przekraczającej 50% zysku ponadplanowego pod warunkiem pełnego zaspokojenia potrzeb, o których mowa w pkt 1—7.

§ 25. 1. Jeżeli wynik zjednoczenia jako całości (saldo strat i zysków przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniu) po uwzględnieniu dotacji przedmiotowych, o których mowa w § 45 ust. 1, jest zgodnie z założeniami planu ujemny, zjednoczenie otrzymuje z budżetu dotacje niezbędne na za-

spokojenie potrzeb wynikających z przepisów § 24 pkt 1, 3, 5, 6 i 7.

2. Zjednoczenie może otrzymywać z budżetu dotację również w tych wypadkach, gdy planowe wyniki działalności gospodarczej przedsiębiorstw są dodatnie (suma planowanych zysków przedsiębiorstw planowo rentownych jest wyższa od sumy planowanych strat przedsiębiorstw planowo deficytowych, po uwzględnieniu dotacji przedmiotowych, o których mowa w § 45 ust. 1), jednakże zysk nie wystarcza na pokrycie potrzeb przedsiębiorstw w zakresie funduszy zakładowego i rozwoju oraz na pokrycie potrzeb zjednoczenia w zakresie funduszy rezerwowego i inwestycyjnego.

3. Zjednoczenia mogą otrzymywać z budżetu dla zgrupowanych przedsiębiorstw dotacje przedmiotowe, o których mowa w § 45 ust. 1.

§ 26. W uzasadnionych wypadkach, a w szczególności w razie zmian organizacyjnych oraz zmian cen i marż handlowych, Minister Finansów, działając w porozumieniu z właściwymi ministrami — uprawniony jest do dokonywania zmian ustalonych dla zjednoczenia norm finansowych podziału zysku i podziału amortyzacji (§ 7 ust. 3, § 7 ust. 4, § 8 ust. 2 i § 24 pkt 2).

CZĘŚĆ II.

Gospodarka finansowa przedsiębiorstw.

Rozdział 1.

§ 27. 1. Przedsiębiorstwa tworzą i dysponują następującymi funduszami:

- 1) funduszem statutowym,
- 2) funduszem rozwoju,
- 3) funduszem remontowym.

2. Przedsiębiorstwa mogą również tworzyć i dysponować innymi funduszami na podstawie odrębnych przepisów.

§ 28. Źródłem tworzenia funduszy przedsiębiorstw są:

- 1) zyski przedsiębiorstw,
- 2) wpłaty obciążające koszty własne,
- 3) odpisy amortyzacyjne,
- 4) dotacje budżetowe lub dotacje (subwencje) zjednoczenia,
- 5) wpłaty innych przedsiębiorstw lub zjednoczeń,
- 6) inne źródła określone w odrębnych przepisach.

Fundusz statutowy.

§ 29. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa odzwierciedla wartość jego środków trwałych i obrotowych oraz zachodzące w nich zmiany.

§ 30. 1. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa podlega zwiększeniu o:

- 1) wartość przejętych do eksploatacji zakończonych inwestycji,
- 2) wartość zakończonych remontów kapitalnych środków trwałych,
- 3) wartość nieodpłatnie przejętych środków trwałych,
- 4) kwotę umorzeń, przekraczających wartość zlikwidowanych środków trwałych,
- 5) część środków funduszu rozwoju, przelaną na pokrycie zapotrzebowania przedsiębiorstwa na środki obrotowe,
- 6) dotacje zjednoczenia.

2. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa ulega zmniejszeniu o:

- 1) kwoty okresowego umorzenia wartości środków trwałych,
- 2) wartość nieodpłatnie przekazanych środków trwałych,
- 3) nie umorzona część wartości zlikwidowanych środków trwałych,

- 4) stratę nie pokrytą środkami funduszu rozwoju lub dotacjami (subwencjami) ze środków zjednoczenia (z funduszu rezerwowego lub rachunku rozliczeń z budżetem),
- 5) nadwyżkę środków funduszu statutowego powstałą w ciągu roku lub zaistniałą na początek roku, odprowadzaną na fundusz rozwoju lub na fundusz rezerwowy zjednoczenia.

3. Poza wypadkami wymienionymi w ust. 1 i 2 fundusz statutowy przedsiębiorstwa może ulegać zwiększeniu lub zmniejszeniu w razie przeszacowania środków trwałych i obrotowych wskutek urzędowej zmiany cen oraz w innych wypadkach określonych przepisami szczególnymi.

4. Przez urzędowe zmiany cen, o których mowa w ust. 3, należy rozumieć zmiany cen zarządzone przez Radę Ministrów, Prezesa Państwowej Komisji Cen oraz właściwych ministrów działających w granicach posiadanych uprawnień do ustalania cen.

§ 31. W przedsiębiorstwach nowo powołanych fundusz statutowy tworzy się z przydzielonych im w naturze środków trwałych i obrotowych oraz z dotacji z budżetu na nabycie lub wytworzenie tych środków.

§ 32. 1. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa powinien równać się co najmniej wartości netto posiadanych środków trwałych i środków obrotowych (zmniejszonych o zapasy sezonowe i rezerwy), w części podlegającej obowiązkowemu pokryciu funduszami własnymi w obrocie (§ 35 ust. 9). Przez fundusze własne w obrocie należy rozumieć różnicę między funduszem statutowym a wartością netto środków trwałych.

2. Jeżeli rzeczywisty stan funduszu statutowego przedsiębiorstwa na początek roku jest większy od wielkości ustalonej według zasad określonych w ust. 1, wówczas:

- 1) nadwyżka ta może być pozostawiona na funduszu statutowym dla sfinansowania środków obrotowych w większym niż obowiązkowy procencie pokrycia tych środków,
- 2) nadwyżka może być przeniesiona na fundusz rozwoju, a jej równowartość przelana z rachunku rozliczeniowego na bankowy rachunek „B” funduszu rozwoju (§ 35),
- 3) nadwyżka może być przekazana w części lub w całości na fundusz rezerwowy zjednoczenia na podstawie decyzji kolegium zjednoczenia.

3. Jeśli przedsiębiorstwo pozostawiło na funduszu statutowym nadwyżkę, o której mowa w ust. 2 pkt 1, może ono w ciągu roku na podstawie własnej decyzji przenieść ją na fundusz rozwoju, a jej równowartość odprowadzić z rachunku rozliczeniowego na bankowy rachunek „B” funduszu rozwoju.

4. Jeżeli rzeczywisty stan funduszu statutowego przedsiębiorstwa na początek roku jest mniejszy od wielkości ustalonej według zasad określonych w ust. 1, wówczas niedobór uzupełnia się z funduszu rozwoju, a jego równowartość zostaje przelana z bankowego rachunku „B” funduszu rozwoju na rachunek rozliczeniowy przedsiębiorstwa.

5. Jeżeli rzeczywisty stan funduszu statutowego przedsiębiorstwa w ciągu roku jest wyższy od wielkości ustalonej według zasad określonych w ust. 1, wówczas przedsiębiorstwo może o nadwyżkę funduszu statutowego zwiększyć fundusz rozwoju za zgodą banku, a równowartość tej nadwyżki przenieść na bankowy rachunek „B” funduszu rozwoju — jednak tylko w tym wypadku, gdy istnieje uzasadnione przewidywanie, że pokrycie funduszami własnymi w obrocie faktycznej wielkości zapasów ukształtuje się na koniec roku co najmniej w wysokości obowiązkowego udziału tych funduszy w finansowaniu zapasów.

6. Jeżeli stan funduszy własnych w obrocie na początek roku lub w ciągu roku jest wyższy od rzeczywistego stanu środków obrotowych w części pokrywanej tym fun-

duszem, a jest to następstwem zmniejszenia zadań produkcyjnych, wynikająca stąd nadwyżka podlega przelaniu na fundusz rezerwowy zjednoczenia.

7. Zasady rozliczania nadwyżek i niedoborów funduszy własnych w obrocie z tytułu urzędowych zmian cen, zmian metodologicznych i innych zmian niezależnych od działalności przedsiębiorstw ustala Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów.

Rozdział 2.

Fundusz rozwoju.

§ 33. Przedsiębiorstwa tworzą i dysponują funduszem rozwoju służącym do pokrywania ich potrzeb w zakresie środków obrotowych i własnych inwestycji produkcyjnych.

§ 34. 1. Fundusz rozwoju tworzony jest z części zysku pozostającej po potrąceniu należnych odpisów na fundusz zakładowy, który przedsiębiorstwa tworzą i wydatkują na podstawie odrębnych przepisów, oraz po potrąceniu wpłaty z zysku do zjednoczenia.

2. Przedsiębiorstwom planowo deficytowym lub przedsiębiorstwom, w których planowany zysk nie wystarcza na pokrycie potrzeb w zakresie funduszu rozwoju, zjednoczenie przyznaje dotację na fundusz rozwoju; dotację tę zjednoczenie ustala na okres co najmniej dwuletni z podziałem na poszczególne lata.

§ 35. 1. Środki funduszu rozwoju gromadzone są na dwu odrębnych rachunkach bankowych „A” i „B”.

2. Rachunek bankowy „A” funduszu rozwoju gromadzi część zysku, o którym mowa w § 34 ust. 1. Przedsiębiorstwo powyższą część zysku rozlicza z tym rachunkiem okresowo w ciągu roku oraz ostatecznie po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego w terminach ustalonych przez Ministra Finansów.

3. Środki gromadzone na bankowym rachunku „A” funduszu rozwoju w banku finansującym nie mogą być w ciągu roku wydatkowane i nie podlegają oprocentowaniu.

4. Środki zgromadzone na rachunku bankowym „A” po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego i dokonaniu ostatecznych rozliczeń, o których mowa w ust. 2, przelewa się w następnym roku po okresie sprawozdawczym na rachunek bankowy „B” funduszu rozwoju w banku finansującym.

5. Na rachunek bankowy „B” funduszu rozwoju wpływają poza środkami, o których mowa w ust. 4, nadwyżki środków na początek roku, o których mowa w § 32 ust. 2 pkt 2, nadwyżki środków funduszu statutowego, które przedsiębiorstwo przelało w ciągu roku na podstawie § 32 ust. 3 i 5, oraz otrzymywane okresowo przez przedsiębiorstwa od zjednoczenia dotacje, o których mowa w § 34 ust. 2.

6. Środki zgromadzone na rachunku bankowym „B” funduszu rozwoju podlegają oprocentowaniu; wpływy z tytułu oprocentowania zwiększają zyski przedsiębiorstw.

7. Z rachunku bankowego „B” funduszu rozwoju przedsiębiorstwo pokrywa w pierwszej kolejności zapotrzebowanie na środki obrotowe, w drugiej kolejności potrzeby w zakresie inwestycji.

8. Wielkość zapotrzebowania na środki obrotowe, o którym mowa w ust. 7, określa faktyczny wzrost środków obrotowych na koniec roku co najmniej w części podlegającej obowiązkowemu pokryciu funduszami własnymi w obrocie (ust. 9); w ciągu roku na pokrycie tego zapotrzebowania

przedsiębiorstwo dokonuje przelewów zaliczkowych z rachunku bankowego „B” funduszu rozwoju na rachunek rozliczeniowy do wysokości wzrostu planowanego na koniec roku z tym, iż obowiązkiem przedsiębiorstwa jest dokonanie takiego przelewu co najmniej raz, po upływie I półrocza. W razie zmniejszenia się stanu środków obrotowych na początek roku lub w ciągu roku w wyniku zmniejszenia zadań produkcyjnych odpowiednie zastosowanie ma § 32 ust. 6.

9. Środki obrotowe przedsiębiorstw pokrywane są, z wyjątkiem zapasów sezonowych i rezerw, w części funduszami własnymi w obrocie, w części kredytami bankowymi. Wysokość procentowego udziału pokrycia środków obrotowych funduszami własnymi w obrocie ustala Minister Finansów. Procent ten przedsiębiorstwo może przekroczyć, przeznaczając na pokrycie środków obrotowych nadwyżkę funduszu statutowego ponad pokrycie wynikające z obowiązkowego udziału pokrycia środków obrotowych funduszami własnymi w obrocie (§ 32 ust. 2 pkt 1), oraz o środki przelane w tym celu z rachunku bankowego „B” funduszu rozwoju na rachunek rozliczeniowy w ciągu roku. Zapasy nieprawidłowe w zasadzie podlegają w całości pokryciu funduszami własnymi w obrocie przedsiębiorstwa. Bank może w uzasadnionych gospodarczo wypadkach wyrazić zgodę na przejściowe, częściowe sfinansowanie tych zapasów kredytem bankowym. Kredyt ten podlega jednak spłacie w pierwszej kolejności ze środków bankowego rachunku „B” funduszu rozwoju. Środki obrotowe nie podlegające pokryciu funduszami własnymi w obrocie, w tym całość zapasów sezonowych i rezerw, bank finansuje kredytem na zasadach ogólnych. Udzielając kredytu bank zmniejsza jego wysokość o występujące w przedsiębiorstwie zobowiązania prawidłowe (§ 36 ust. 2).

10. Bank w ciągu roku, jeżeli w okresowych (kwartalnych) sprawozdań finansowych wynika, że przedsiębiorstwo nie pokrywa swego zapotrzebowania na środki obrotowe w części określonej obowiązkowym procentem pokrycia (ust. 9) oraz niedoboru środków, o którym mowa w § 32 ust. 4, może zarządzić przelanie środków z rachunku bankowego „B” funduszu rozwoju na rachunek rozliczeniowy. W razie gdy stan środków na rachunku bankowym „B” funduszu rozwoju nie wystarcza na pokrycie zapotrzebowania na środki obrotowe w części określonej obowiązującą normą procentową, o której mowa w ust. 9, przedsiębiorstwo może zwrócić się do zjednoczenia o przydzielenie na ten cel uzupełniającej pożyczki lub subwencji z funduszu rezerwowego zjednoczenia lub do banku o udzielenie dodatkowego kredytu. Udzielony kredyt bankowy na ten cel podlega wyższemu oprocentowaniu i spłacany jest z bankowego rachunku „B” funduszu rozwoju.

§ 36. 1. Do środków obrotowych stanowiących podstawę do ustalenia zapotrzebowania na fundusze własne w obrocie (§ 35) zalicza się następujące składniki aktywów przedsiębiorstwa:

- 1) materiały wraz z kosztami ich zakupu (materiały podstawowe, materiały pomocnicze, paliwo, opakowania, części zapasowe maszyn i urządzeń, przedmioty nietrawialne itd.),
- 2) półfabrykaty i produkcję w toku,
- 3) wyroby gotowe,
- 4) towary,
- 5) nakłady przyszłych okresów.

2. Do zobowiązań prawidłowych (§ 35 ust. 9) zalicza się nie przeterminowane zobowiązania przedsiębiorstwa, w szczególności z tytułu:

- 1) płac,
- 2) ubezpieczeń społecznych,
- 3) rozliczeń międzyokresowych biernych,
- 4) rozliczeń za dostawy, roboty i usługi,
- 5) wpłat z zysku do zjednoczenia.

Rozdział 3.

Rozliczenie zysku i strat.

§ 37. 1. Wpłaty z zysku przedsiębiorstw do centrali zjednoczenia dokonywane są w wysokości wynikającej z zastosowania normy, o której mowa w ust. 2, do ogólnej kwoty osiągniętego zysku, zmniejszonego o przysługujące przedsiębiorstwu, na podstawie odrębnych przepisów, odpisy na fundusz zakładowy.

2. Normę wpłaty z zysku (ust. 1) ustala dla przedsiębiorstwa zjednoczenie na okres co najmniej dwuletni, z podziałem na poszczególne lata, w stosunku procentowym do ogólnej kwoty zysku, zmniejszonego o odpisy na fundusz zakładowy.

§ 38. Jeżeli w związku z niską rentownością przedsiębiorstwa nie wyznaczono dla niego normy procentowej wpłaty z zysku do centrali zjednoczenia, a przedsiębiorstwo osiągnęło w danym roku zysk ponadplanowy, zjednoczenie ustala dla takiego przedsiębiorstwa na podstawie zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego normę procentową wpłaty z zysku ponadplanowego w wysokości nie niższej niż norma procentowa wpłaty z zysku do budżetu, wyznaczona dla zjednoczenia.

§ 39. 1. Jeżeli przedsiębiorstwo planowało w danym roku stratę, a z zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego wynika, że osiągnęło zysk — przedsiębiorstwo zwraca zjednoczeniu otrzymaną dotację na pokrycie planowanej straty. Dla takiego przedsiębiorstwa zjednoczenie ustala dodatkowy odpis na fundusz rozwoju w procencie od kwoty poprawy wyniku; procent ten nie powinien być wyższy niż średni planowany procent zysku, pozostawionego wszystkim przedsiębiorstwom zgrupowanym w zjednoczeniu.

2. Pozostałą po dokonaniu dodatkowych odpisów na fundusze zakładowy i rozwoju część zysku przedsiębiorstwo odprowadza do zjednoczenia.

3. Jeżeli osiągnięty przez przedsiębiorstwo zysk nie wystarcza na pokrycie dodatkowych odpisów na fundusze zakładowy i rozwoju, przedsiębiorstwo potrąca wtedy odpowiednią kwotę z udzielonej na planowaną stratę dotacji, zwracanej zjednoczeniu stosownie do przepisu ust. 1.

§ 40. Jeżeli przedsiębiorstwo planowo rentowne nie osiągnie zysku bądź poniesie stratę, nie dokonuje ono wpłat z zysku do zjednoczenia.

§ 41. 1. Przedsiębiorstwa dokonują wpłat z zysku na rachunek centrali zjednoczenia.

2. Wpłaty z zysku dokonywane są przez przedsiębiorstwa zaliczkowo na podstawie okresowych sprawozdań finansowych. Po zakończeniu roku wpłaty te dokonywane są w sposób następujący:

- 1) wstępnie — na podstawie nie zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego,
- 2) ostatecznie — na podstawie zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego.

§ 42. 1. Przed dokonaniem ostatecznego rozliczenia zysku podlega on weryfikacji w celu eliminacji:

- 1) zysku niezależnego od działalności przedsiębiorstwa,
- 2) zysku nieprawidłowego.

2. Za zysk niezależny od działalności przedsiębiorstwa uważa się zysk osiągnięty m. in. w wyniku zmian cen, taryf i płac, stawek amortyzacji, ubezpieczeniowych, podatkowych, zmian metodologicznych i organizacyjnych.

3. Za nieprawidłowy uważa się zysk osiągnięty przez przedsiębiorstwo w sposób naruszający interes społeczny

lub obowiązujące przepisy, np. wskutek stosowania niewłaściwych cen i taryf, pogorszenia jakości produkcji w stosunku do obowiązujących norm, standardów lub receptur, niewykonywania remontów bieżących środków trwałych, nie uzasadnionego obniżenia nakładów na bezpieczeństwo i higienę pracy, naruszenia wiążących przedsiębiorstwo zadań asortymentowych.

4. Zysk nieprawidłowy oraz niezależny od działalności przedsiębiorstwa podlega przekazaniu:

- 1) w wysokości 15% na rachunek funduszu rezerwowego zjednoczenia, jeżeli zysk nieprawidłowy i niezależny od działalności przedsiębiorstwa został ujawniony przez samo przedsiębiorstwo lub zjednoczenie, a w pozostałej wysokości — do budżetu,
- 2) w wysokości 100% do budżetu, jeżeli zysk nieprawidłowy i niezależny od działalności przedsiębiorstwa został ujawniony przez organy kontroli zewnętrznej, banki, wydziały finansowe prezydiów rad narodowych.

5. Przepisy ust. 1—4 mają zastosowanie zarówno do przedsiębiorstw planowo rentownych, jak i odpowiednio do przedsiębiorstw planowo deficytowych.

§ 43. Dla regulacji rentowności produkowanych przez przedsiębiorstwa artykułów może być przez zjednoczenie stosowany system wyrównawczy cen oraz mogą być udzielane dotacje przedmiotowe.

§ 44. 1. System wyrównawczy cen może być stosowany przez zjednoczenia (w tym również przez zjednoczenia wiodące) dla wyrównania obiektywnych różnic w warunkach produkcji poszczególnych przedsiębiorstw, powodujących znaczną i trwałą rozpiętość jednostkowych kosztów własnych produkcji określonych artykułów.

2. Zjednoczenia stosujące system wyrównawczy cen prowadzą specjalny rachunek wyrównawczy cen, który służy do przejmowania dodatnich odchyłeń między ceną faktyczną (powszechną) a ceną rozliczeniową (indywidualną) występujących w jednych przedsiębiorstwach i do sfinansowania ujemnych odchyłeń między tymi cenami występujących w innych przedsiębiorstwach.

3. Ewentualne saldo rachunku wyrównawczego cen rozliczane jest z wynikami zjednoczenia jako całości.

4. Szczegółowe zasady stosowania systemu wyrównawczego cen regulują odrębne przepisy.

§ 45. 1. Dotacje przedmiotowe mogą otrzymywać przedsiębiorstwa z budżetu Państwa za pośrednictwem zjednoczenia, jeżeli ceny fabryczne produkowanych przez nie wyrobów są wyższe od cen zbytu tych wyrobów. W określonych, uzasadnionych wypadkach dotacje przedmiotowe w wysokości różnicy między ceną fabryczną a ceną zbytu mogą być realizowane przez przedsiębiorstwa również w drodze potrącenia należnych im dotacji przedmiotowych z kwoty podatku obrotowego odprowadzanego do budżetu Państwa.

2. Zjednoczenie może również udzielać przedsiębiorstwom dotacji przedmiotowych, o których mowa w ust. 1, we własnym zakresie ze środków pozostających w jego dyspozycji (§ 24 pkt 4).

3. Szczegółowe zasady i tryb udzielania dotacji przedmiotowych oraz rozliczeń, o których mowa w ust. 1 i 2, regulują odrębne przepisy.

§ 46. 1. W wyjątkowych wypadkach, gdy przedsiębiorstwo jest planowo deficytowe, a zastosowanie środków, o których mowa w §§ 44 i 45, uznano za niecelowe, może być mu udzielana przez zjednoczenie dotacja podmiotowa.

2. Dotacje podmiotowe na straty otrzymują przedsiębiorstwa w granicach określonych na dany rok planem.

3. W razie przekroczenia przez przedsiębiorstwo planowanej straty lub poniesienia straty zamiast planowanego zysku zarówno przy rozliczeniach okresowych, jak i przy ostatecznym rozliczeniu rocznym, zjednoczenie może udzielić przedsiębiorstwu dodatkowej dotacji na straty lub może udzielić subwencji albo pożyczki zwrotnej z funduszu rezerwowego na pokrycie niedoboru środków obrotowych powstałego wskutek ponadplanowej lub nie planowanej straty. Dotacje (subwencje) te lub pożyczki mogą być udzielone po uprzednim przeprowadzeniu szczegółowej analizy przyczyn powstania strat ponadplanowych lub nie planowanych oraz ustaleniu środków zmierzających do ich usunięcia.

4. Jeżeli faktyczna strata przedsiębiorstwa przy rozliczeniach okresowych i rocznych kształtuje się poniżej straty planowanej, przedsiębiorstwo rozlicza otrzymane dotacje na straty na zasadach wynikających z odpowiedniego zastosowania przepisów § 39.

Rozdział 4.

Finansowanie inwestycji i kapitalnych remontów.

§ 47. 1. Przedsiębiorstwa finansują własne inwestycje produkcyjne ze środków zgromadzonych na bankowym rachunku „B” funduszu rozwoju w banku finansującym.

2. Bank może odmówić dokonania wypłaty z bankowego rachunku „B” funduszu rozwoju na finansowanie inwestycji własnych przedsiębiorstwa, jeżeli nie pokryło ono z tego rachunku w pełni swego zapotrzebowania na środki obrotowe (§ 35 ust. 8).

3. W wypadku, o którym mowa w ust. 2, jak również w razie braku środków na bankowym rachunku „B” funduszu rozwoju — dokumenty rozliczeniowe za wykonane inwestycje podlegają pokryciu z rachunku rozliczeniowego przedsiębiorstwa. Kwoty nie zrefundowane do końca roku z bankowego rachunku „B” funduszu rozwoju podlegają odpisaniu na straty przedsiębiorstwa.

§ 48. 1. Na sfinansowanie inwestycji własnych produkcyjnych, w tym również szybko rentujących się, banki mogą udzielać kredytów na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Kredyty te spłacane są ze środków bankowego rachunku „B” funduszu rozwoju.

2. Kredyt może być udzielany na wniosek przedsiębiorstwa, jeśli bank m. in. uzna, że inwestycja ta jest gospodarczo uzasadniona, a przedsiębiorstwo zapewnia zwrot kredytu. Jeżeli bank odmówi udzielenia kredytu dlatego, że przedsiębiorstwo nie zapewnia jego zwrotu, kredyt może być udzielony przez bank na wniosek i za poręczeniem zjednoczenia.

§ 49. Z uwzględnieniem przepisów § 47 i § 48 zasady finansowania własnych inwestycji produkcyjnych przedsiębiorstw regulują odrębne przepisy.

§ 50. Kapitalne remonty finansowane są ze środków funduszu remontowego przedsiębiorstwa.

§ 51. 1. Fundusz remontowy tworzy się z części odpisów amortyzacyjnych pozostających w dyspozycji przedsiębiorstwa zgodnie z procentowymi normami podziału amortyzacji. Normy te ustalane są przez zjednoczenie na okres 5-letni z podziałem na poszczególne lata — w ramach norm określonych dla zjednoczenia w trybie wymienionym w § 7 ust. 4.

2. Na fundusz remontowy przekazywane są bieżąco także wpływy z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych produkcyjnych oraz inne środki określone odrębnymi przepisami; z funduszu tego pokrywane są również koszty

związane ze sprzedażą i likwidacją środków trwałych produkcyjnych.

3. Banki mogą udzielać na fundusz remontowy kredytu na poczet przyszłych wpływów amortyzacji dla sfinansowania kapitalnych remontów na zasadach i w trybie określonych odrębnymi przepisami.

4. Fundusz remontowy może być również zasilany pożyczkami lub subwencjami z funduszu rezerwowego zjednoczenia, z tym że środki te mogą być wyłącznie przeznaczone na wykonanie remontów kapitalnych lub inwestycji substytucyjnych, mających na celu usunięcie skutków awarii.

§ 52. 1. Ze środków funduszu remontowego przedsiębiorstwa mogą również dokonywać nakładów inwestycyjnych w celu zastąpienia środków trwałych (inwestycje substytucyjne), o ile wymiana środków trwałych jest bardziej opłacalna od kapitalnego remontu.

2. Oddział wojewódzki banku w porozumieniu ze zjednoczeniem może ograniczyć lub cofnąć uprawnienie przedsiębiorstwa wynikające z ust. 1, jeśli stwierdzi, że przedsiębiorstwo finansuje z funduszu remontowego nieuzasadnione inwestycje bądź gdy finansowanie z funduszu remontowego inwestycji powoduje nadmierne uszczuplenie środków na remonty kapitalne.

§ 53. Z funduszu remontowego mogą być w przedsiębiorstwach określonych branż finansowane również inne rodzaje remontów na podstawie odrębnych zarządzeń wydawanych przez Ministra Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i właściwymi ministrami.

§ 54. Z uwzględnieniem przepisów §§ 50—53 zasady wykorzystywania funduszu remontowego regulują odrębne przepisy.

CZĘŚĆ III.

Przepisy szczególne.

§ 55. 1. W celu uwzględnienia specyficznych warunków branżowych niektórych zjednoczeń i przedsiębiorstw, Minister Finansów może, z własnej inicjatywy lub na wniosek właściwego ministra, w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i właściwym ministrem wprowadzić w stosunku do tych zjednoczeń i przedsiębiorstw określone odstępstwa od poszczególnych przepisów niniejszej uchwały, z zachowaniem jednak podstawowych zasad reformy systemu finansowego wynikających z tej uchwały.

2. Przepisy, o których mowa w ust. 1, mogą w szczególności dotyczyć tworzenia niektórych funduszy zjednoczeń i przedsiębiorstw oraz gospodarki tymi funduszami.

CZĘŚĆ IV.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 56. Minister Finansów może na wniosek właściwego ministra i w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów rozciągnąć przepisy uchwały na zjednoczenia i przedsiębiorstwa, które nie są nią objęte.

§ 57. Zasady opodatkowania przedsiębiorstw, opocentowania ich środków trwałych, stosowania systemu ujemnych i dodatnich różnic budżetowych, gospodarowania środkami funduszu postępu techniczno-ekonomicznego oraz finansowania działalności pozaoperacyjnej o charakterze socjalno-bytowym regulują odrębne przepisy.

§ 58. 1. Przepisy niniejszej uchwały stosuje się również odpowiednio do przedsiębiorstw przemysłowych podlegających bezpośrednio ministrom oraz do przedsiębiorstw nieprzemysłowych zgrupowanych w zjednoczeniach przemysłowych.

2. W odniesieniu do ministerstw, którym podlegają bezpośrednio przedsiębiorstwa, mają odpowiednie zastosowanie przepisy niniejszej uchwały dotyczące zjednoczeń.

3. Przepisy uchwały dotyczące ministrów stosuje się również do kierowników urzędów centralnych, a przepisy dotyczące ministerstw — do urzędów centralnych.

§ 59. Upoważnia się Ministra Finansów:

- 1) do wydania szczegółowych przepisów wykonawczych w sprawach gospodarki finansowej oraz zasad i trybu rozliczeń z budżetem zjednoczeń i przedsiębiorstw objętych niniejszą uchwałą,
- 2) do określania zasad i trybu zasilania rachunku „B” funduszu rozwoju przedsiębiorstw w pierwszym roku wejścia w życie niniejszej uchwały.

§ 60. 1. Tracą moc:

- 1) uchwała nr 387 Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1960 r. w sprawie zasad gospodarki finansowej państwowych przedsiębiorstw przemysłowych objętych planowaniem centralnym (Monitor Polski z 1963 r. Nr 35, poz. 175) oraz przepisy wydane na podstawie tej uchwały,
- 2) uchwała nr 404 Rady Ministrów z dnia 11 października 1961 r. w sprawie gospodarki finansowej zjednoczeń przedsiębiorstw państwowych objętych planowaniem centralnym (Monitor Polski z 1961 r. Nr 79, poz. 329 i z 1963 r. Nr 14, poz. 78) i przepisy wydane na podstawie tej uchwały — w odniesieniu do zjednoczeń objętych przepisami niniejszej uchwały.

2. Przepisy wymienione w ust. 1 mają jednak zastosowanie do rozliczeń przedsiębiorstw wynikających ze sprawozdań finansowych za rok 1965.

§ 61. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1966 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz